

Сергей Аракелян
*Доцент кафедры уголовного права ЕГУ,
кандидат юридических наук*

ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ БОРЬБЫ С НАСИЛЬСТВЕННОЙ ПРЕСТУПНОСТЬЮ В РЕСПУБЛИКЕ АРМЕНИЯ

Í ÞÍ ÆÐÒÀÆÙÍ ÚÁ ÐÀÇÓÆÙÒÀÐÙ ÁÍ ÐÙÁÚ Þ Í ÀÑÈÆÙÐÙÁÁÍÍÉ ÍÐÀÐÙÓÍ Í ÑÒÙÞ
Á ÐÒÐ ÁÍ ÈÈ, Í ÄÑÍ Í ÁÍÍÍ, ÝÍ ÇÂÍ ËÝÒ ÓÐÐÄÍ ËÐÙ ÇÀÉÍÍÍÑÖÙ È ÍÐÀÄÍÍÍÐÝÄÍ È Á
ÑÒÐÄÍ Á, Í +ÈÑÐÈÒÙ ÍÐÀÄÑÒÀÁÍÓÐ ÆÐ ÍÑÒÅÐÓ Á ÍÁÙÄÑÒÀÁ Ë ÈÀ+ÄÑÒÀÁÍÍÓÐ
ÓÐÈÒÙ ÁÍ ÑÌÐÐÁÍ ÈÁ ÍÍÐÀÐÙÐÙÄÁÍÍÉ ÍÐÍ ËÁÍ ËÝ. Á ÄÁÍÍÍ ÑÌ ÙÑÑÁ ÍÐÀÐÙÑÒÀ
ÍÁÍÍÁ ÇÍ Á+ÁÍ ÈÁ ÆÐÆÁÍ ÍÐÈÀÄÅÐÙÓÙÙ ÑÈÑÐÀÍ ÍÍÓ È ÆÐÍ ËÆÄÑÍÍÓ ÍÍÓ
ÄÓ ËCO+ÁÍ ËÝ ÍÐÍ ÆÆÁÍ ÍÐÄÄÓÍ ÐÀÆÄÁÍ ËÝ ËMÆÄÁÓÀ ÛÓ ÍÐÀÐÙÓÍ ËÁÍ ÈÈ.

Ї ðàáööí ðåæääí èå ї ðåñòöí í ñòè áóéñåàëüí 1 1çí à+àåò 1 ðåääí ððåí áí èå
ëþäé, íáùñåñòâ, åññòäåðñòâ 1ò 1 ðåñòöí èéí èé. Åùá íá ðåí 1 èö ýòàï åò ñò-
ñåñòâí ååí èý +æí åå+ñòâå åí çí èéëëí 1íí èí åí èå, +òí 1àí 1íåí ðåöëí 1 àëüí åå
í ðåäööí ðåäèöü 1 ðåñòöí èéí èå, +àí áûöü åûí óæääí 1 ûí 1åéàçñåñòôü çà 1ååí.
Å 1åñòí ýùåå åðåí ý 1 ðåäööí ðåæääí èå 1 ðåñòöí í ñòè 1 ðåñòâåëýåò ñí åí èé
ñëí åí ûé èíí 1 èéåêñ ðåçí 1í åðåçí ûö 1 åð 0í ðåæääåþùååí åí çääéñòåèý. Å 1í-
åí é ðåäëüí 1 ñòè 1 åðåä åññòâí 1 è 1 ðåäööí ðåæääí èý 1 ðåñòöí èéí èé ñòååéñòý
íá 1 èòè+åññèåý öäëü èééåèåòèè è èñééñ ðåí áí èý 1 ðåñòöí 1 ñòè, à 1í 1 ðòí èý
1 åä 1 åé, öåäðæäí èý 1í 1 ðåäæääí 1 ûö åðåí èöåò, ñí èéäí èý åå 0ðí åí ý è 1á-
ñåñòâåí 1íé 1í åññí 1 ñòè. Néääí ååòåëüí 1, 1íå 1 ðåäööí ðåæääí èåí 1 ðåñòöí-
1í ñòè 0í+1åå åóäåò 1íí èí åðü 1å 1 ðòí ñòí ñèñòâí 0í åðåí 1 ðòí ýòéè èéëí 1í 1 ðåäæ-
ääí 1 ûö 1 åð, å 1í å+1íí ñ+åò 1åí ðåäæääí 1 ûö 1 å èééåèåòèþ è èñééñ ðåí å-

í èà í ðâñòöi éáí èé, à öääéáí àí ðâåéáí i óþ, i ðíi äóí áí i óþ áäýòåëüí i ñòü, èí áþ-
ùóþ ñâí áé çäää+áé ðâøáí èá íäí i é èç áâæí áéøeö i ðíi áéäí ñi öèäëüí i ñâí
ðâäóëëðí áâí èý íáùåñòå - êí i ðíi èü íàä i ðâñòöi ííñòüþ è ñí èæáí èá áá-
ððí áí ý.¹

Î áíí 1 èç áâäöùñèö 1 àñò â 1 ðääöí ðäæäáí èè 1 ðäñööí 1 î ñòðe (í àñëüññöåái - 1 îé â öíí +ëñëä) çàí èí àþò 1 áùñáñ öèäëü ûá (í áùèá) 1 àðíí ðëýðëëy 1 î ãíäí - öäéäâái íí è áíí èäí àðäí áí 1 î ãí ðäðåéòåðä, 1 àíí ðäâéäáí 1 ûá 1 à ñí ååðøáí ñòðååä - èá 1 áùñåñðåái 1 ûó 1 ðíí ðøái èé è 1 ðäçëë+í ûó ñòðåð æèçí åääýðäëü 1 ñòð. Å àäíí 1 î ñéö+åä ðä+ü èäåò 1 ðíí, +öí 1 íçèòéäí 1 à ðäçåéòåè 1 áùñåñðåå, ñí ååðøáí ñòðååäâái èá 1 åäí ýéí 1 î è+åñééö, 1 íèøøè+åñééö, ñí öèäëü 1 ûó, 1 ðäååí åûó è éí 1 ûó 1 èí ñòðååðòòí â, öñòðåí áí èá 1 èç æèçí è 1 ðéðçéñí 1 ûó, 1 í ðéèéòí 1 ûó ýäéäí èé è 1 èññí 1 ðíí ðøéé, 1 èòåþñéö 1 ðäñööí 1 íá 1 íåååäí èá, â 1 íí á+í 1 î ñ+åðå 1 áùñåñðåéäí 1 ñí 1 ñí 1 áñòðååð 1 ðäååöí 1 ðäæäáí èþ 1 àñëüññöåái 1 î 1 ñòð. 1 ðé ýòí 1 ðäçåþñáá çíå+áí èá 1 åí èæí 1 1 ðéèåååðöü 1 ðäå 1 åí èáí èþ 1 ååçéñí 1 ûó 1 ðíí ðéååí ðä+éé è 1 èéñí 1 ðíí 1 ðøéé, 1 ñóùñåñðåþñéö 1 áùñåñðåå 1 åäí 1 ûé èññò- ðè+åñéé è 1 îí 1 åí ò, â +åñòí 1 ñòð - 1 åæäö 1 ðäñööùè 1 ðöí 1 åí åí 1 àò 1 åòåðæäëü 1 ûó è åöööí 1 åí 1 ûó çàí 1 ðíí 1 åí ååéäí èý 1 ñòðåí 1 û 1 è åí çí 1 åí 1 ñòðy è 1 èð 1 óåí åéäåðåí 1 ðä- 1 èý, 1 åðååí 1 î 1 åðí 1 åí 1 ðäçåéòåè 1 ðäæäëü 1 ûó 1 ñí öèäëü 1 ûó 1 ñéí åå 1 áùñåñðåå è 1 õ.å. 1 íäí 1 åí 1 ñéí 1 åðí 1 å, 1 åñí 1 åí 1 î, åöååð 1 ñí 1 ñí 1 åñðååäâåðü 1 åñðååñí 1 åí èþ 1 èç æèçí è 1 áùñåñðåå 1 èéè 1 óí 1 åí 1 ñòðåí 1 ðäçåþñáá 1 åòåðééö 1 ååðååðéäí 1 ûó 1 ÿäéäí 1 èé,

¹ Ñ. òáéæá: Áááöçý Á.Á. Í ðí áéæí Ú íðánòöí íñòè á Ðaníóáéééá Áðí áíéý á iáðáðí íñí Úé iáðéí á. Áðáááí, 2007. Ñ. 184.

ééâé íéùâòà, ááçòðâáàòéëà, áäöññéàÿ áäííñ ðéçí ðííñòü, áûòíâàÿ íáóñòðíáí-
ííñòü, ñàí áéííá áíáéëââí iíéó÷éà, íäí ðýæáííñòü á áûòíâíé è äíñòâíâíé
ñôñâðâõ, èí áþùñëò êðèíéííáííáíéíáíé.

Í áí áéí i íáñúðáí éá óðí áí ý í áðáðéàðéí Úð óñéí áéé æðéí è á áðí ýí ñ-
éí í áúñáñðáá yæéyæðny, éí í á-í í, ááæáí Úí, í í ðíþäü í á áæéí Þðááí í Úí óñ-
éí áéáí áí ðúáú n í áñééüñðóááí Úí è í ðáñðóí éáí éýí è. Áçýðí á á í ðääéüí Í ñðé,
í í í á í áæàð ááññ á-+éóú áñá ááí áóí áéí Úá óñéí áéé è í ðääí íññüééé aééy
í ðääóí ðääæááí éý óéàçáí í Úð í ðáñðóí éáí èé è íáéððääéèçáóéé óáéóí ðí á, èí
nñ í ññ áñðóáþþùéð. Äéy ýóí áí í áí áóí áéí í í ðáí áí éáóú áñþ í ðé-+éí í óþ óá-
í í-+éó ááí í í áí í ðáñðóí í í áí í áááááí éý, á í á í áí í áá çááí í, éáééí áú Þð-
úñðóááí í Úí í í í í è áúééí. Èí áí í í í ýóí í ó, á ðáí è í áð í áúñááí í ðääóí ðääæ-
ááí éý í áñééüñðóááí Úð í ðáñðóí éáí èé á Áðí áí èé ááæáí áéóéí è çááí üýí è yá-
éyþþñ yðáéæá í áðñú óéóéüñðóí í -áí nñ óéððåðéí í áí, éááí èí áé-+áñéí áí, í ñðóí-
éí áé-+áñéí áí, í ðääáí áí áí è éí í áí óáððåéðáð. Í ðé-+áí ñðääé í èó í ðääæáá áñá-
áí áí éáí ú áñááéyþþñ yðá, éí ðí ðúá í áí ðääæáí Ú í á í çáí ðí áéáí èá è óéððáí-
éáí èá í ðääñðóááí í í áí í ééððí éééí áðá á ðáðóáðáí ðí Úð ððóí í ðó (ñàí üá, óéí èá,

ðóðäöäíâí ï êí ëëåêòèàà, áúðíâí ï êðóæáí èè è ò.í.), äää íðí èññöíäèò ôíðí è-ðí âàí èà ëè÷íñòè, áà ñí öèàëüí ûõ êà÷áñòâ, ííòðåáí ïñòàé è öáííñòí ûõ íðéáí òàöéé.

Óéàçáí ï úà ì áððû iððéçàáí û ïâáññ á÷-ëöù ðàéîé í ðâðâññôåááí û ùé ì ééðíé-
ëéì àò, ééï ðûé áúé áú ã ñññôï ýí èé iðí ðééáí ñôï ýöù áíçì í æí ïñòé iðí íéé-
íñâáí èý á ññçí áí èá è íñâáááí èá éþääé í åâáðéáí ûð íåðâæéðéáí ë ðí ðøéí ãí,
íñÿééáí èþ áí ðééáí ãúññôåááí ûð áçäéÿýáí è íðééáñ ÷-åéé, èçåðâùáí û ùó è áéé-
íåðððí ðééáí ãááí ûð íñððááí ïñòáé, è á ðí æá áððáí ý - ññí ñññôåááí èáé áú
í ðâðâññôåááí íññ ó ðí ðí èðí åááí èþ èé-íññòé ñ íñééæéðæéüí ûí è ñññöéæéüí ûí è
èá-åññôåáí è, óáí ïññòí ûí è íðééáí ðåðéýí è è æéçí áí ûí è íéáí àí è, áí åððûí è
åóóññ áí ûí è íñððááí ïññòýí è è ð.í. Á åááí ïññé ññýçé ñééäåóá ðí ðí åðéöù, ÷-ðí íá
ññññ áí ýøí èé ááí ï ïåðà ññððáí à ññððüäçí ï ïóæéäåðñý áí áí ðóðáí í áé ññð-
æéüí ïññòé, á óéððáí èáí èé íðâðáí íñðÿééá è íñééåððáí áí ï - á çí á-éððæéüí ïñ
óååéé-åí èé íðí ðééáí ñññôåááí ì ðåðâæéüí ûð è åóóññ áí ûð åééááí.

ái èì àí èà áí èæá í áùòü óääéáí í Óî ðì èðí áàí èþ éöéüüðóðû í áæéè-í íñòí íáí íáùáí èý, íáññí á-ëäåþùáé, á +àñòí íñòè, ñí öèäéüí í iðèàí èàí íá ðäçðåøá-í èà áí çí èéåþùéò êí í ôëéêòí á.

Çí á+ëðåëüí íá í àñòí ñðäæè íáùèò í áð ñí öèäéüí íáí õàðåéòåðà áí èæí á çáí èí áòü ðåéæá çááí ðà í áññí áàððóáí íí èåðí èò è í íéí áææè. Ëðèí èí áéèç-ðöèý íí áðäñòåþùááí íí èíí èáí èý, èéæ èçååñóí í, áññäää áæå+áð çà ñí áí é ðíñò íðäñòóí ííñòè. Ñéäéí áàðåëüí í, íðäæöí ðåæääí èá íðäñòóí ííñòè (íññéüüñ-åáí í ûð íðäñòóí èáí èé á ðí ð+ëñéá) íðäæí íéäååð íáí áðí áèí íñòü íáññí á+á-í èý íàééææáñåáñ äåðñòåðà. Í íñéäéí áá, á ññí þ í+áðåäü, ýäéýåðñý íáí èí èç ñíàí ûð áéååí ûð, áðí áíí ûð è ýöðåéòðéáí ûð ñðäæñðå áíññòéæáí èý óéàçáí í ûð çåäå+. Þ.Í. Áí ðíí ýí á áäí ííé ñäýçé íññí ááí íí áññääéýåò íðååðåáí èá ðí áé-ðåéýí è áðååáí èá, íññóññòåðà èéè çí á+ëðåëüí íá íñðåéæáí èá ýí íðéíí áéüí ûð éíí ðåéðí á íáæäó ðí áéðåéýí è á äåðñí è. Í í ñí ðåååééèåí íðí á+áð, +ðí èí áíí óéàçáí í ûð íññóññòåðå áíðåæää áññääí íí ðí æäåþþ íññóñáí íþí ðåååí æí íñòü ëþäé, èò íáóååðåí ííñòü á ññí áí ñí öèäéüí íí íí èí áéäí èé è á ñíàí èò ññáá (íññóñí èí áé+áññéá á ðí+óæääí èá èé+ííñòè). Ýðè æá ýäéáí èý, íí íí áíí èþ áåðí ðà, íðäåí íðååéýþò ííí áäéí èá èþäé á æäñòéóþ çåäéèñí íñòü íð áí áðí èò óñéí áéèé è íññóññòåðå, èí áþùñóþ áíéüüðí á èðèí èí íááí íí á çí á+áí èá. Õðååí æí áý æá èé+ííñòü, èåé íðååéëí, ñí áåððóáí íí éí á+á áéæéò íéðóææþùéé í èð è ñíí ðåååñðåáí íí ðåååéðóåà íá áäí áíçååéñòåèý. Áá áåäö-ñùäý +áðòà - ííñòí ýí íí á ñððåí áéí èá è ñíàí íóðååðæääí èþ, ñíàí íí ðéýðþ, çå-ùéòá ññáý è ññí áäí “B”, íññóðåéåáí èþ ññí áäí í ñðòåð á æèçí è. Í íáí áí íá ñððåí áéí èá, á ññí þ í+áðåäü, íí áæåð íññóñåñòåéýüñý çà ñ+áð ñí èæäí èý ñðå-ðóñà äððåí áí +áéí áæåé, áäí óí èæäí èý è áææá óí è+ðí æäí èý.¹ Ñéäéí áàðåéëü-íí ñíàí üý è ñíàí áéí íá áí ñí èðåí áéí áí èéæí û ñðòåð íáúåéðí í ì áññéðí áåíí íí áí íðí ðééæðò+áññéá áí áíçååéñòåèý, íð óñí áðíí ñòè è ðåçóéüðåðéáí íñòè éí ðí-ðí áí á íí ðåååéáí ííé ñððåí áí è áóåðó áååéñòåðü ðåí áäí öèé íá ðí éüéí íá-ñéüüññåáí í ûð íðäñòóí èáí èé, íí è íðäñòóí ííñòè áí íáñà.

Á öäí è íáð íí ðååéèçåöèé íáùåáí íðååóí ðåæääí èý íáñèéüññåáí í ûð íðäñòóí èáí èé íññí áí á íññóñí çáí èí áåð óññðåí áí èá èç íéðóææþùáé +áéí áæéá áí èéðí ñðååñ áí öèé áùñåñòåáí í ûð áçåéýäí áí á+áñòí íñòè, ááçðåçéè+ííññí íðí íøáí èý è íá-ùñåñòåáí í ûí í ñððåñáàí , è ññäüáá +éäí áí ñíàí üé, éíééæðéèåá è ò.Í. Ë íí áí-

¹ Ñí.: Áí ðíí ýí Þ.Í. Íññóñí èí áé+áññéá á ðí+óæääí èá èé+ííñòè è íðäñòóí íí á ííá-ääí èá. Áðååááí, 1987.

í ûí i áðàði ì í áæí í 10í áñòe òàðææá iðí i áððáí áó çæðí 11â, à òàðææá ì áññí áí -
ððæçýñí èððæëü óþ ððáí ðó, iðí áí æðí óþ 1àó-1ûí è ððáí ðí èððáí è, ñðóáüyí è,
iðí éððí ððáí è, ñðéááí áàððæëý è è áð. á ðí ðí á èæððéé, ñâí èí áððí á, áí èððááí á,
ááññáá, áñññóðí èáí èé á í á-áððé, í í ððæððæððáí èþ, ððæðí è ð.á.

Ðóâé, äëý 1 áâñíi á÷áí èý ðâçóëüòâðéâáí 1 ñòè è ýóôâéòâáí 1 ñòè à äääéâ 1 áùââí i ðâäööí ðâæäáí èý 1 âñëëüñöâáí 1 íé i ðâñòöí 1 ñòè, 1 à i 1 é âçäëýä, 1 á-1 áðí äèl 1: i ðé1 ýòèá i ðâåâí âûöö áèòí â, ðâåööëéðóþùëö 1 ðâåñòâáí 1 íà ðî ðì è-ðí áâí èá 1 áùâñòââ (çäéí ÐÀ "I 1 ðâåñòâáí 1 ñòè"), i ðâåèëüí 1 á âí ñi èòâí èá è ñi öèâëüí óþ çâùèñâáí 1 ñòð 1 1 ðâåñòâþùââí i 1 éí èáí èý (çäéí ÐÀ "I 1 1-éí äâæé"); ñi 1 ðâåñòâóþùâáí 1 ðâåâí âí à çâéðäí èáí èá i áðí i ðéëþòéé, 1 àí ðâ-éäí 1 ûöö 1 à ñi öèâëüí óþ çâùèðö 1 àéí èí òúèö 1 ðâåæäáí (éí ââæéâí â, áâçðâáí ò-í ûöö, 1 àéí 1 éèö 1 èöö 1 íæéëí 1 âí 1 çðâñòâ, 1 áí ñèí 1 áðí â è ð.)., 1 áí 1 éí ûöö ñâ-í àé è éí ûöö 1 óæäâþùëöñý; i ðé1 ýòèá ñi 1 ðâåñòâóþùâéö 1 1 ñòâáí 1 äéâí èé 1 i áðí i ðéëþòéýö, 1 àí ðâåæäáí 1 ûöö 1 à çâùèðö 1 æáí ñéí, 1 àðâðéí ñòââ è äâåñòââ, à ðâæäéâáí 1 à ôéðäí èáí èá ñi 1 üë è ð.).

Â îðèð-+éà îò îáùáñí ðöéæüí ûð, níi áðèæüí ûá (éðèí èí îéîå-+áñéèá) ì áðû iðááóí ðáæääí èý í àñéüñöåáí îé iðáñðöí í îñòè iðáæää åñáäí ðáðæ- ðáðí û ðàì, +ðí iáí ðáâæáí û iáí îñðåäñðåáí îí iá áí ðúáó ní iðáñðöí èáí èýí è. Níi áðèæüí àý iðááí áçí à-áí îñòù äeý åüýæáí èý, óñöðáí áí èý, áéí eeðí åá- èý èéè í áéððæéèçåöè iðè-+éí, óñéí áéé è eí ûð äaðåðí eí áí ò iðáñðöí í îñòè - äeááí àý îñí ááí îñòù, iðí ðééèðþþñùè, éí îñòðéðóðþþñùè iðèçí áé níi á- ðèæüí îáí iðááóí ðáæääí èý. Ið åðýáø ní ýòèí îíí áééþ-+áàò iðááí ðáðaùáí èá

¹ Ñì .. : Àëàêñàâà À.È. Èðèì èí î ëî àëÿ. Èóðñ ëàêöèé. Ì ., 1998. № 124.

çàí ûøëýàí ûô è ííäáí òàâéèââàí ûô è íðâñâ÷áí èá ðæá 1à÷àòûô íðâñòóí èá-íéé.

Ñi áöèæéèçèðí áâá í ûá áññöåðñòåáí í ûá ñööáúåéòðû í ñöùñåñðäéýþþò í ðäè-
í óùñåñðäáí í íñi áöèæéüí ûá öäéáí àï ðäåéáí í ûá í àðû í ðäåéóí ðäæääí èý í ðäñ-
ðóí í íñòð, èñi ðûá íññýþò í ðäåáí áí é ðäðåéòð. Èäé ñií ðäååäéëéáí í íñ ýòí ó
í íñå áó íòí á-+àò Á.Ý. Æäæéí ñééé, í áí íñðåäññðäáííá ñií áññðæáí èá ýòëò
í áð - öäéáí àï ðäåéáí í íñ åí çäéññðäéá í à òäéòðû, í ðýì í ðí ðí èððþñüèá
éððéí èí íñåáí í ûá èññðæáí èý í ðéáí òäöéé è +áðò èë+íññò è í à eó íñí íñå -
í ñðéååòðþþò í ðäññóíí èáí èý, áññáí ð í ðäññóíí íññ åâðéáí ðà íññååáí èý.¹

Í ðääú í iïéëöèè ÐÀ, á -÷añòí lñòè, áâäöö áîëüöþ í iï áúáí ó è í iï-
áî áðäçí óþ í iï áiï ðââæáí lñòè è òóí ëöèí iæüí iï ó íací à-áí èþ ðääáí ðó iï
míi áööèäüí i -ëðèì èí iï áè-÷añêí ió í ðääöö ðâæäáí èþ í añëüñòâáí i ûö
í ðâñòööí éái èé. Í míi áay ðí ëü óéâçáí i ûö iñðääí iâ áâäí iï iï ðââæáí èè í iï-
ðââæýäöñý ðäçí iñ áðäçèàí èí iï áòáí ðöè è øëðí èèl míi áéöðí i iñéí iï i-éé
í iñóùñòâäáí èþ iñáðâðæáí iñ ðí çûñéí ié, áäí èí eñòðâðæáí iñ-þðëñäéé-
öèí iñ ié, óäí èí áí iñ -í ðí ðâññöðäüí ié è í ûö áéäáí á ááyðöäüí iñòè á ñòâðä
áí ðüäúñ iñ ðääáí iñ ðöðöøáí èýí è í iñí iñáí ié iñññí è í ðâñòööí éái èé; iñ ãéè-+éàí áí
ñâí áé ñòðöøðöðä ðäçí ûö ñeöøáé è í iñ ðäçäæäáí èé, á -÷añòí lñòè, míi áööèäüèçè-
ðöþñéñý í à -ëðèì èí iñ iñ ãé-÷añêí è í ðí ðâæäéðëéá, è í ãéí ðí ðüí è äððäèí è
òåéöðäí ðäí è. Í à iñ ëö áæäáí ûö iñ ðäçí iñ áíçëí æäáí iñóùñòâäáí èá èâé èí aé-
æéäöøáüí ié, òäé è míi áööèäéèçèðí áâáí iñ ié èðèí èí iñ iñ ãé-÷añêí è í ðí ðâæäéðöøé.

¹ Ñi .. Èæèéíñééè Á.Y. Óáí ðáðè÷áñééà íðí áéai ú íðí Óééèáðééè íðañðóí éáí èé. Í .., 1980. Ñ. 5-10.

Óéàçáí ï úà ì àðí i ðëþöëy, â ñâî Þ 1-äðääü, 1 éàçûñàðþò ì ðääööi ðääèðåëüí ì à
âî çääéñöàëá èâé ìà ëëö, àëí î áí ûö â ñî åáðøáí èë êí í ðääöí î áí ì ðänñööi èá-
í ðëy, ðäé è ì à äðóåðö, cí áþùëö ì åâáðöùàì ñý ðäññëåäí åàí èë.

Êððí ì à ðí ãî, i í êí êððóí ûí óâí êí áí ûí ääéàí í áññéüñòâáí í ûñò í ðâññðóí èáí èýò í à ñéâáí áâðâéâé áí çëâââåðñý í áýçáí i íñòù áúýâéýðü í ðè+ë-í û è óñéíâéy, ñí i ñí áññâóþùéá ñí áâððáí èþ í ðâññðóí èáí èý, è áí i ñéòù í ðâæññðâéâí èý í á ëô ñôððáí áí èé. Í áí âéâí í à í ðâéðéêâ ñéâçáí ûá í áðð í ðââðí ðââðâéâéü í áí áí çââéñòâéy, è ñí æâéâí èþ, í ðèí áí ýþðñý èðâéâí á ðââ-éí. Á ñéó+âýò æá èñí i üçüí áâí èý óí i í yí óòí áí ñðâññðâá áí áñðòí óéâçáí èý í à í êí êððóí ûá êððí èí ðââáí í ûá ðâéðéâ ðû íñí i áí áí èí áí èá +âññò í áðâ-ñâðâóñý èéøü í à íáñéá áâäí ñðâðéâ ëðéüñððí 1-âí ñí èðâðâéâü í áí òðâðâéðâðâ. Ðâéây í àññéâí i ñòù ñéâáí áâðâéâé, í à i í è áçæéy, á i í ðâââéâí i í è í áðâ ñâý-çâí á ñ ðâí, +ðí óñðâáí áâéâí i áy çâé i í i áýçáí i íñòù i í ðâââéâí ûó áí èæ-í i ñòí ûó èëò ðâââéðí áâðòü í à í ðâæññðâéâí èý ñéâáí áâðâéy í á i í áâðâí èáí á þðâéâ+âññèí è áâðâí ðèýl è. Í i ýòí l ó í ðâââéâââåðñý óñéèðòü éí i ðòðí èü í àâ-âúí i í èí áí èâí áûòâðâí i í yí óòúñò í áýçáí i íñòáé ñ òðâéüþ í áâñí á+âí èý ý-ðââðâéâí i ñòð èâýðâéüí i ñòð, í àí ðâââéâí i í è í àí ðââðâí ðâæââí èâ í ðâññðóí èâ-í èé, è ñ ýòí è òðâéüþ - óñðâáí i âéòü çâ i àèñí i í èí áí èâ í ðââññðââéâí èé ñéâáí áâ-ðâéy èéññðâí èéí áðí áþ, áâí èí èñðâðâéâðâí áþ, á à ñéó+âýò çéñ ñòí i áí i àèñí i í áí èý - óâí èí áí óþ i ðââðâéâí i íñòù.

Â 1 àññòi ýùñáá âðâi à y ã ðàâi í ðèi áí èòâeüü í è i ðàèòéêá ÐÀ ñòði êi ðàñ-
í ði ñòðáí áí à òàéæá çáí èæáí í ày 1 öái èá 1 àññòðâáí í í è 1 i àñí 1 ñòè i àæéè-
í 1 ñòí ûó (íññ ááí 1, ñai áéí 1 -áùòi ãûô) êi í ðöéèòòi â. Õéàçáí 1 í á 1 ñòí ý-
òâeüüòâáí í âðâæéê í ðèâi àëò è ði i ó, +òi í ãññâi âðâi áí 1 í ðèi èi áþþñ i áðû
í í ðâáí ðâðâùáí èþ ëðèi èi 1 àáí 1 ûó ñòðòâòëé â ñòâðâ ì àæéè- 1 ñòí ûó 1 ò-
í 1 òáí èé, í ðââeüüí 1 i ó ðâçðâøáí èþ 1 i ñòóí èâòëo çayâæáí èé 1 á óâði çao
óâééñòâáí i è áðóâëo 1 i ñýâðâòâeüüòâð i á æçíü è çáí ði ãûâ ãðâæáí. Á ýòi
âi i 1 i àëò ñòð-àyò +ðââàòi ñi ãâðòáí èá i ái èáà 1 i àñí 1 ûó ääýí èé.

Êðí ì à ôî áî, i ðâðèðèéà í èåçûñâàò, +ôî ñëäáî àâðàèë í áâî ñòðàòî +í àé-
ðèâî í ðâàæðòþò ðàæçá í à Ôàèðòû í ðí ðèâî í ðââî í áî è à î ðàëüí í áî í í àâäá-
í èý í ïðâðí àâðèö, í ðâäöøñâóþùèá ñí àâðøáí èþ í àñèëññâáí í í áî
í ðâñðóíí èáí èý. Á ýöî, èâé èçâññòîí, á çí à+èðâðæüí í è ñòðàí áí è ñí èæðàò ýò-
Ôàèðèâî í ñòú í ðí ðèéàðèèéà í àñèëññâáí í í áî í ðâñðóíí í í áî í í àâäáí èý.

Â ñèñòàì à ñíi áödeàëüí íâí i ðâäáóí ðâæääí èý íàñèëüñòåáí í ûô i ðâññóí eä-
íéé öáí ððäëüí á çâáí í, i ï i ñàí ó i íáí èþ, äíëæí á çâí èí àòü ñööæáá ó-àñò-
êí âûô éíñ i áëöí ðíâ. I ðâäññòåæèëäéë íññääí áé, êâé äíëæí ññòí ûâ èëöà íñ-

Ââæéï ï ñòò ãäýöâëüí ï ñòè í âçâááí ïíé ñëóæáû äëý i ðâåööí ðâæääí èý íâ-
ñëëüñðâááí í ûõ i ðâñðööí éäí èé i ðâæääâ ãñâáâ ã òíì, +òí è íñí ïâí ûì çâääà+âí
÷+âñðöêí âûõ ëí ñíi äéöí ðíâ ï ðíâ ãñâáâ û: íâññí ã+âí èâ èé+ííé è èí óùñðâááí ïíé
âáçí ïâñí ï ñòè ãðâæääí; i ñðâáíâ ï âùñðâááí ïíâí ï ï ðýjâéâ è íâññí ã+âí èâ ïâ-
ùñðâááí ïíé âáçí ïâñí ï ñòè; i ðâäööí ðâæääí èâ è i ðâñâ+âí èâ i ðâñðööí ëäí èé è
éí ûõ i ðââáí ï ìððöþâí èé; i êâçâáí èâ ã i ðâäâæäö ñââ áé ëí i ïâðâí öëè i ïí ï ùè
âðâæääí àí ã i ñòúñðâáéâ èè eò çâéí ï ûõ i ðââ è èí òâðâññâ. Ëðâí à õíâí,
âí i ëíâ çâéí ïíâ ãðí ûì i ðâññðââëýâöñy ðí ïâññí ïòâæëññâ, +òí ñí ãâððöþâí ñò-
âí ãâí èâ ãäýöâëüí ï ñòè ñëóæáû õ+âñðöêí âûõ ëí ñíi äéöí ðíâ ãâí èæí ï ðâññí ìð-
ðââàðöñy èâé ïâí ï ñòè ãðâæääí èé i ïâðâí öëè yôðââððâí ï ñòè i ðâäööí ðâæääöü-
íí, ãâí èæí ï õéðâ è i ðíâøëíâ ñëí æèâðââñy ï íâí èâ ï ðíì, +òí õ+âñðöêí âûâ
éí ñíi äéöí ðâ - yôí íâ ñí ðââëýþùèâñy ñí ñââ èí è íâýçâí ï ñòÿj è èëè i ðí-
ððâðâðâí ãâðâæëñy â ãððâæëö ñëóæââð ðââáí õí èéè.¹

Í ðæí áí èðaæü í ê í ðáðoí ðáæääí êþ í aññéüñðóááí í ûðo í ðáñðoí ëáí eé
í iæí iði áðeðü, +ði eí äeåäoðæü í ði ðé
âúðo éí mï áðeði ði â áðeþþ-âða: nñi áððáí áí iñá áññýäéáí eá eëö, ið eí ði ðuð
í iæí iææäoðü nñi áððóáí eý í aññéüñðóááí iñáí í ðáñðoí ëáí eý; eð o-âð,
nñeñðoáí áðe-âññéí á iææþþáí eá çá eð iñááðáí eáí e í ððáçí iæcí e; iðeí yðeá
í aíáði áði ði ðuð ið áð e í aäí iñóuáí êþ í ðáðáí iñððóðáí eé n eð nñi ði iñá.
Á áäí-
í iñvçé á iñéá cðáí eý o-âññðoí áí áí eí mï áðeði ði í ðáæääññááí áí eæí û

¹ Ñì .. Àäì èí èñòðàòèáí àÿ ääÿòàëüí î ñòü î ðääí î áí óòðáí í èö ääé. Í .., 1997. Ñ. 53.

í àðõî ãèðöùñý èëöä, í ñâit áí æääáí í ûá èc í àñò èëðøáí éý ñâit áí äü; í ñòæääáí í ûá è í àèäçáí éýí, í á ñâýçáí í ûí n èëðøáí éäí ñâit áí äü; çéí öi í ðòðåéýþùéà mii èððí ûí è í àí èðèàí è, à òâéæá í ðéí èí áþùéà í àðéñ ðè-+âñéèá ñðåäñðåà è í àðóøðþùéà íá ýóí è í-+âá í ñâit áñðåàí í ûé í í ðýäí è; ñâit áéí ûá äääáí ðéðú; “ðòðóáí ûá” í í àðí ñòéè, à òâéæá ðí ãèðøäé è èí ûá áçðí ñëûá, í ðòðøðøðøäéüí í äéèýþùéà íá í ñâit áñðåàí èá äððé è äð.

Â ääiííé ñäyçë è iðäaaí èçäööeííùñi ñðäaññöåàì iñöùaññöåàéäi èý ó-ðäo-
éíåùñi èíñi áéöi ðiì eíæéæäöåæüí ié iði öeëæéööeè íaññéüñöååíiùñ
iðäaññööi éäi èé iñæí iðe-ðññéööñ ñéäaóþùèà; iññäaúáí èá è iði ááðéà iñä-
ó-ðäoíiáí èëöä iñi àññöö æéöaüññöåà, ó-ááùñ èëë ðääáí ðiù; èë-íáý aáññää (iðe-
iñi ááði áéöi èé iññöè - á iðeññööññöåè è iðäaññöåàéööeäé iñùñöååí iññöè, à öåéæä
iññéöi ééiññi, iññäaáññi, iññéöèàòðiñ è äð.); çäéðäií èáí èá iññöååí èéä èç +eñ-
ëä ñññääé, ðiññöååí iññöè, iññäaññöåàéòðäæé ðöðäiññi èí èéæéðéåà è äð.;
iññäaññöåàé èá iññöååí ñiññi èé iññöè å áùñöi áññi è ðöðäiññi iññöèåà; iññäaññöåàé
èá iññäaññöåèý å iði ðiññäaññöåàé èé èéöðñä åíáðiññi èéiññi èáí èéý iññöè
+aññéiññi åééññi èéëçì å èéë èáðéiññi èé èé, iññäaññöåàé èá iññäaññöåàé èý iði öeëæä-
ðeðöðöàí iññi å ðäçiññi ðiññi åáùññöååí iññöö iññöè åíáññöåàé èý.

Áññú à çí à-èòáëüí à ðí üü ó-àññòéî áí áí éí ñí áéòð áà òåéæá â í ðèi áí á-
í èe í ðåááí áûö ñòåäñöå èí áéèåéåóåëüí í -i ðí ðééåéòè-áñéî áí áí çääéñòåéý í à
éeo, ñééí íí ûö ê ñí áåðøáí èþ í åñéëñòåáí í ûö í ðåññöí éáí èe. Ñòåæé òåééö
ñòåäñòå, í ðåéäå áññåí, í 1æçí áññääééòù ñéååñòþùéà: í áðñ ãäí éí èñòðåòéå-
ííé í ðååññòåáí í í ñòé çà í üyí ñòåí, í ðíñòèðööèþ è ò.ä.; áäí éí èñòðåòéåí ûé
í áäçí ð çà èéòåí è, í ñâí áí æääí í ûí è èç í åñò èéòåí èý ñâí áí áú; í áðñ áí ç-
ääéñòåéý, í ðèi áí ýái úá êí í èññéýí è íí áäééàí í áññ áåðøáí í í èåòí èö è áä-
öýí -i ðåááí 1åðøòèðåéýí èéè èö ðí äèðåéýí ; èéòåí èá ðí äèðåéüññéö í ðåå;
áññääéáí èá èç çáí èí áàí í åññ æéèí áí íí í áññ áí èý çà í áåñ çí 1æçí í ñòóþ ñí á-
í áññòí í åññ í ðí æéååí èý è äð. Í ðé-áí êí í å-í àý öåéü èí áéèåéåóåëüí í é í ðí -
ðééåéòééê á ääí í í ñéó-åá áí èæí á ñí ñòí ýöü í á á ðí í , +òí áú á í àéñèí aéü-
ííé ñòåí áí è óùåí èöü èí í èðåðí í å èéöí, à +òí áú áí çåðåòéöù áäí ê çáí ðí áí -
í ó, í áññääéåí í í ðéàí èáí íí ó í áðåçó æéçí è.

Â òî æá âðâi ï ñéäáöåò í îä÷-âðéí óóü í áî áðî äèï í ñòü á i ñäáðæáí èë ðåñí ûô ñâýçáé ï íáùåñòâáí í ñòüþ. Äáéï á òîì, +òî ááç í ï ðû íà íáùåñòâáí í ñòü ð+âñòéí áûé èí ñií áéòï ð í ðâéòè+âñèé íà í ï æàò ñií ðâéòøñý ñií áñâ-ì è ñâí èí è íáýçáí í ñòýì è. Í 1 Óéçè+âñèé í ðîñòï íà á ñií ñòï ýí èé óñií áâåðòü í áðî äèòøñý áâçáá ñâí è áäéèòüû áñâ èé÷íî. Í ò òîñí, í àñêñí èüéï óí áéí ð+âñò-éí áûé èí ñií áéòï ð í ï ðâéòøñý íà í ï í ñòü íáùåñòâáí í ñòü, áñí í ï ñâí ñâí ñâéñèò

ýÔÔáêðèâí ï ñòü ááí áêéëàäà á i ðâääöí ðâæäääí èá è ðâñêðûðèá i ðâñòöí èáí èé, á ðí i +èñéá, i àñëëüñðâáí i ûñ. Á ääí i í é ñäýçè i ðâäñòâäéÿðñý, +ðí ó+àñòëí - áüé eí ñíi áéòí ð äí èæäí áóéâäëüí i çääðöæäòú ðâáí ðí é i ðâäñòâäéòâäéá i á- ùâñòâáí i ñòè, i ñòâäéÿý çà ñíi áí é òà i áðí i ðèÿðèý, éí ðí ðûá i ðí i ñýðñý èñé- éþ+èòäëüí i é ááí èí i ðâäéäéé. Á +àñòí i ñòè, i i i áí èæöí ýý i ðâéòèéá ääý- ðâäëüí i ñòè óéâçáí i í é ñéóawáú i i êäçñâåð, +ðí ýÔÔáêðèâí i ñòü ñâí áé ðâáí - ðûá i i i áí ðâç i i âñòäþò ðâ òá ó+àñòëí ðâáá i ñíi áéòí ðâ, éí ðí ðûá i ðââäþò- ñý ñíi çäáí èý áí áðí áí ëüí ûñ i áðí áí ûñ áðóæéí (ÁÍ Á) i i i áñòð æèðâëüñðâá áðâæäääí; ñíi áðéâæèçèðí ááí i ûñ i áðóí i i i áí ðûáá ñ i üýí ñòâá i , i ðí ðééâæðè- éá i ðââá i áððøáí èé a ñôâðâ ò aæéë+í ñòü i áí i áñâáí èý è ð.í.

Á öâéÿg i i áäâäðæäí èý ðâñí ûñ ñâýçáé ñ i áñâæäí èáí ó+àñòëí áüé èñ- i áéòí ð áí èæäí i ðââá i õçí áâðò ðâæäá i ðí i i áðí ðí i ðí ðééâæð+áñéóþ i ðâ- áí ðéó çâéðäí èáí i i áí çà i èí ó+àñòëá, éí ðí ðâý i ðâäöñí áððæâåò ðââöéýðí i á i i ñâááí èá a ñâð ãí i i áâðâæäääí èé, áââððæð, i áñâææðèé è i ðââí ðéÿðèé, ðâñ- i i áí ðââá i ûñ i á ó+àñòëá, ò ðâæäá èé+í i á çí áéòí i ñòâá ñ i áñâæäí èáí è +èáí á- i è ððóáí áûñ ëí èéâæðèâá i è óñòáí i åéäí èþ ñ i èí è áí áâððæðæüí ûñ i ðí i ðâ- áí èé ñ ñâéüþ i i éó+áí èý i áí áðí áéòí i è i ðí ðí ðí aððè. I i ñéâáí ýý, a ñâí þ i +á- ðâäü, èí áâð ãâæäí i á çí á+áí èá èæý áûýâæäí èý èéö, çéí ðí i ðââáéýþùèö aæéé- áí èáí èéè i áðéâí ðéâæäí è, èí áþùèö i áí áñðâäëüí i á èéè ðí i ðí ðí i áí i ðóææá, i ðéâñâðøéö èç i añò ëèðâæäí èý ñâí áí ûñ, áí i ñéâæðùèö i ðââá i áððøáí èý á ñôâðâ ñâí áéí i -áñòð i ûñ ðí i ðóæäí èé è áððæð áðâæäääí, ñééí i i ûñ ë i ñí áâð- ðøáí èþ i ñâéëüñðâáí i ûñ i ðâñòöí èáí èé.

Á i áí ðí i á ó+àñòëè ó+àñòëí áí áí èí ñíi áéòí ðâ á ðâñêðûðèè è ðâññéâäí- áâäí èé i àñëëüñðâáí i ûñ i ðâñòöí èáí èé, i i aéí i áñâææðòü ñéâäþþùèá i áñòñ ý- ðâëüñðâá. Á i -i áðâñð, i áí áððæäá i à ó+àñòëá i ðâñòöí èáí èá, i i i ðéé i áâð ãí áðûñ è i ðâðâá i áñòð i ðí i ñòâðâæðèý, áûýâæäí èþ ñâéââðæäé, i ðâæçáí èþ i i- i i ñòð i ðâðâá i áâððæðèý, ñâðâá i áéäí èþ è çâäâðæäí èþ èéö, i i áí ðââá i ûñ á ñí áâððøáí èé i ðâñòöí èáí èý, i áí áððæäáí èþ è èçýðèþ i ðóææé i ðâñòöí èáí èý è áððæð áâðâñðâáí i ûñ áí áâçâðâæüñðâá è ð.í. Áí -áðí ðûñ, çí áí èá ó+àñòëí- áüí i ñíi áéòí ðí i i ñíi ááí i i ñòâæäá i áñéóææâá i áí i ðí i ñéâæðæäí èé, i ðí aæâæðþùâáí i à i áí, ñóñâñðâáí i i i ñâéâðæäð ýôðâæðèâí i ñòü ðââá i ðâññéâäí- ñéâæñðâáí i i -i áðâðæäí i é áððí i ðâ.

Á äâæá áí ðûáñ ñ i ñâéëüñðâáí i ûñ i è i ðâñòöí èáí èý i è áí ëüðèí i ðâæäöí- ðâææðæäüí ûñ i i ðâðâá i ðâæäöí i i i ñòâæäðæäð òâéæäá i ðâððâæð i i ñòð i áâð ñéâææá (I Í N) i i èëðèé. Á +àñòí i ñòè, i ðé i ñòñâñðâáí èé i ðâððæððí áâðâ ñí ððóæ- i èéè i Í N áûýâæýþò i áñòð: áí çí i aéí i áí ñí áâððøáí èý óéâçáí i ûñ i ðâñòöí -

Èdòí i à òòí àí, i ðèé i áí áòòí àëèì 1ñòò è mòòdáóí èééé I Í Ñ i ðèé i èí àþò i ðàáóñ-
i 1ñòòdáí í üá 1í ðì àòëèáí ûí è àëòàì è í àðû é 1àðòòðèòàëýì 1áùññòàáí 1í àí i 1-
ðýäéà, i ðàññàéàþò i ðàáâí 1àðòòðàí èý, èí 1óëéèòû, i 1í àéà èç èí ðòí ðûò i 1àòò
i àðàðáññòàðò i 1ñòòdáóí 1í à í àñèéèà.

Ñðåäé î äð, í àï ðäåééáí ûñô í à í ðäääöí ðäæäääí èá í àññëüññôååí í ûñô í ðäññòöí éäí èé, í àï áööí äèì í íññ áï áûñääëéòöù öàéæäá èí äéëäéäöåæüí óþ í ðî Öè-éäéëöéöö éí ðî ðöþ í ðëéí ýöð í äéööðäåá öëðëñ áâðöù íà: a) í ðî Öèëäéöëéöö á î ðí 1-øáí èè ñóðáúåéðà; a) í ðî Öèëäéëöéöö á î ðí 1-øáí èè íáúåéöéåí ûñô öñéêåéé.¹ Í î à èí äéëäéäöåæüí èé í ðî Öèëäéëöéëí èé áññí áúñà ííí èí áâðöñý ññ áññéöí í ññöü ññ öëëæüí ûñô, ññ öëëæüí í -í ñéööñ èí äé-+áññéö, í åäääññ áè-+áññéö è, èí í à-+í ñ æä, í ðäåäí áññö î äð, í àï ðäåééáí ûñô í à ðäññ öëëæéçäöëþ, éí ðäåéëöëþ èé-+í ññö è áå íññääáí èý ñ öäéüþ áï çäääéññôåéý í à áï óððäåí èá (èé-+í ññö ûñô) è áï áööí èá (éðëèí èí íññääí í à áéëëý èá í èëðí ññöéäéäí èý, èí ññöååí í è æëçí áí íññé èñéöö-öëëþ) í ðë-+éí û, í ññöñéå áäðåðåí èí èðí áâðöù èí äéëäéäöåæüí íà í ðäññööí íññ à íññääáí èá í ðî Öèëäéëöéðöåí íññ.² Í ðë-+áì í ðäääí èçäöëý è óí ðäåééáí èá í ðî öññ-ññ í èí äéëäéäöåæüí èé í ðî Öèëäéëöéëëé, á ñññ þ í-+äðåäü, äññ èéí û ññ í ðâååññôååí-åâðöù ððåäáí áâðí èþ ýôðåéëöéåí íññö.

Óâé, eí ãéâéâéâéü àý iððí ðéèâéðééà 1âñèëüñðâáí ûðó iððâñðóí éáí eé i 1æàð áûðü ýôðâéðéâí ié iððâæää âñâäñ iððé 1ñâäáí iéá iññòð ñí iðâàðñð-âðþùèð iððâáí 1â iñçì 1æí ûðó (çàï ûðöéÿâí ûðó eéë iññâðâðâéââàí ûðó) iððâñðóí eáí èýð, àðâæäà 1 ëëðâð, ñéëí iññòð eëð ñí âðððâí èþ. Í ãí ãéñ, eâé iññâðâéâðþò ãâáí 1ûðâ iññâðâéâàí ãâáí èý, ðâðâéÿ 1ññâðâáí iéá iññòð iððí þþü iññâðâéâàí. Ñéëäáí âàðâéü 1, iññâðâéâàí èç ãéââáí ûðó iññâðâéâàí èé iññâððâí èý yôðâéðâéâàí iññòð iððâáí ðâðâàñâàí èý iññâðâéâàí ûðó iððâñðóí eáí eé yâééyâðñý ãââéë-âí èá iññòðâáí èé iññâðâáí iéá iññòð iññâðâáí 1â iññâðâéâàí èé iññâðâéâàí èý yâééyâðñý

¹ Ñ., iái ðéi áð: Ñáðééñí Á.Ñ. Ëí áèéäóàéúí àý í ðí ðéëåéðééà í ðáññòðí éáí èé. Áðåááí, 1986; Áíðíæí Ñ.Á., í 1áááééí Ý.Ó. Õáðééðáéñðééà óí ûóéáí ïñó óáééñðó. Í ., 1981. Ñ. 38. Ðáññòðé-áñééà í ñí 1áû í ðáæäóí ðáæéáí èý í ðáññòðí 1íñðé. Í ., 1997. Ñ. 178-197

² Ñì . òàêæá: Ñàðêèñî â Ä.Ñ. Óêàç. ñî ÷. Ñ. 17.

ðóðu 1 áññòi ýðæëüñðáàð. Á äáí 1 íé ñäýçè 1 ðääññöåâðýøaññ ðøàææá 1 áí áðóí æ-
1 ñòú 1 ááññ á-ðáí èý 1 iééí 1 ðóú ó-ð-ðà ëéö, 1 iññáááí èá è èé-+1 ñòú 1 úá èá-+ñòúââ
éí ðí 1 ðúó ðayö á ñááá 1 iññí 1 ñòú 1 ðèí áí áí èý èí è 1 áññéèéý. Á æéý ýðí áí, á
ññí 1 þí-+ðáðäü, 1 áí áðóí æí 1 óéó-+ðáí èá èá-+ñòúââ 1 ðññí-+1 èééí á éí 1 ðí 1 àöéè è
1 ñòú 1 ýí 1 á èññí 1 èéüç 1 ááí èá 1 àéññí 1 æúñ 1 áí 1 ððóðââ óéàçáí 1 úó 1 èññí-+1 èééâ.

Ї ї â ööö÷øäái èäì âà÷åñòââ èñòï ÷íèéâä áé ï Öî ðl àööè ñëääöåò íííì èí àöü
éäé ííâûøäái èä ööðíâí ý ðíçüñéí ûõ âí çì íæí ïñöäé ðäáâ õí èéâí ïí èööè, òäé
é íâäñí â÷äí èä ðí÷íé è ííéí ïé ðëéñâööè, â ñí ïðâðöñðööðþùëö ãí èööí áí ðäö
âñäö ðäö ðâæöö÷éññéö ïâñöö ÿðäëññöâ, êí ðí ðûâ ñâëääöâëññöâðþò èëé ì íâñò
ñâëääöâëññöâ ïâòò ï éí ðëööðööè, ñí çâäþñâé ííâñí ïñòü ííñýäà-
ðöäëññöâà íà æëçí ü, çâí ðí âñä, ííéí âöþ ïñâí âí äö è íäí ðëéñíñíâá ííñòü ÷ä-
éíâäéâ, à ðâæäæâ í ëööäö, íáí âðöäæâðþùëö õí ûñâë íâ ñí âäððäái èä íâ-
ññëëññöââí ííâí ïðâñööí èäí èý. Â ÷anöí ïñòè, èçö÷áí èä íðââí ïðèí áí èäæüí íé
í ðâæööèé ðÀ, íäí ðèí áð, íí èäçäéí, ÷öñ âí ðí ðí ëí èäö ï í àééñí ïðöéëäâí ïñöââ,
éäé íðâæäéí, íâ ïðâðäæâðþöñý èí ââðøâà íâñöí ñëö÷äè âñññéäçñââí èý öðöñíç
óâééññöâí í èëé íâí âñäí èä ðÿæéëö ðâæäñí ûõ ííâðâæäâí èé, í ëí ðí ðûö õíí-
í èí ââðöñý à íâúýñí áí èýö ñâëääöâæäé è ííðâðí ââðøè.

Í áí àéí, n̄ öäöéüþ 1ááñí à÷áí èý ýóôåàéðéáí 1ñòè iðí ôèéàéðé÷-áñééá à áíç-ääéñòåéà, ééàé óæá áúñéí ñéacáí, 1áí áoñí àéí 1 í èáçúåàðü í á ðí üéüéí í à ñóáúåéðà, 1í è 1á 1áúåéðéáí ûá óñéí àéý, éí ðí ðúá à 1áóð n̄í iñí áñòåí àáðü n̄í-

Êððí i à ðí ãí, äëý i í ãûðøáéý ôðåðòéâáí ï ñòè è í äæàéðóäëüí î é i ðí ôð-
ëæðòéêè í àññéëñðóâáí ï ûð i ððñðoóí ëáí èé, í ãí áðí äëí ï 1 ãáñí á-ðí áí èá
ðàçí ï í á-ðàçéÿ è éí i êððí i ñòè áí çääéñðòáéý 1 á èáæäóþ i ððäéëüí óþ ñðòðåöéþ, ó-è-
ðñðåâý 1 ñí ááí i í ñòè è ñâí èñòðâ á-ðñðoí èéí á èí i òééèðóí áí á-çæèí i áééñðòáéý,
í ãí áðí äëí i ñððü 1 i ðòèí äëüí i ãí ñí-ðòðí èý âñââí çí i æí ûð i áð óááæäáí èý è
i ððéí óæäáí èý, à òæðæá i àññéèí äëüí i ãí èñí i èüçí áâáí èý âñâð è í áþùñðñý
i ððââí áûð i ñððäéñðoá i ððâá i ñððââáí èý i ððñðoóí èáí èé.

Ôóí êööè è 1 ðääi á i á i íé ööè è áééþ-ðáþò ðåéæá çí á-ðéòäéüü í á -ðñéé í áð oåí éí áí 1 -ðåäåí áí áí áí çääéñòåéý í á i ðänñöö í 1 ñòü áí 1 áùá è í åñééüñòåáí - í óþ á -ðñöö 1 ñòé. Á ääi 1 í é ñäýçé ñääåðáöö í 1 äääðæøò í 1 áí éà í. Ô. Äðéø-à- í è 1 á, ñí 1 äéñäi 1 í éí ðí i ó ðéàçäá 1 ûá i áðû í 1 äðû áûòü ðäçääéáí û í á ððè áí éüöèáð ððöi í û:

1) ከ ሰዕስ ተዕወላለሁ ይሆናል እና ስርዓት የሰውን የሚከተሉት ደንብ ነው፡፡

2) ì àððû ï ðáññá÷áí èý (í ðáññá÷áí èá ì ðáññóóí èáí èé ï óòàí í áí áóñí àèì í è
í áí ðíí û è çäääðæáí èý ï ðáññóóí í èéà; í ðáññá÷áí èá ì ðáññóóí èáí èé è í ðéåéà-
÷áí èá ì ðàáí í àððóøèòàéáé ê óáí èí áí í è í ðáàòñðåáí í ïñòè çà í ðääåàðèòàëüí óþ
í ðáññóóí í óþ hääyöðæüí í ïñòú; ñäí ááðàí áí í íá í ðéåéà÷áí èá àéè í áí ûò è í ò-
áàòñðåáí í ïñòè çà í àððóáí èá óáí èí áí í -í ðàáí áûò çäí ðàòí â ñ äáî éí í è í ðä-
ááí öðééà);

3) ī āðūn ðàæéèçàðöè öái ēí áí íé 1 ðàðòñòðåáí 1 ñòðe (âúÿâéáí èá è ðáæèñòðàðöèý 1 ðaðñòðíí èáí èé, áî çáóæääí èá öái ëí áí ûð ääé, i ðèì áí áí èá ðàðöèí í äëü-í ûð 1 áð 1 ðaðñà-áí èý á 1 ðí 1 ñòðí èé 1 ïáíí çðåáààí ûð è 1 ááðéí ýàí ûð, ðàññðûðèá 1 ðaðñòðíí èáí èé; 1 ðáæéèüí àý áéâæéèöèéàðöèý 1 áùñàðòðåáí 1 1 ïáñí ûð áäý-í èé; 1 ááñíí à-áí èá çæéí 1 1 ûð èí ðàðñàí 1 1 ïáðíí áåðøëö, 1 ááñíí à-áí èá èçúÿòðëý

â öäéyö iññéääöþùáé êí ðéññääöè è ðóäëé è ñðääññò ñí åäðøáí èý i ðåññööí èäí èé, i ññóùëö áûðü áí åü êñï i ÿëçí åái í ûí è è ö.ä.).¹

Í ðääëëí æáí áý ñeñðàì à í iæðó áûòù í iæçí é èéë äëëy êiæðóêèåööè í iæçäêí í iñðâi ðääí ãí ðääðóëëðí ãâáí èý óâí ëiáí 1-i ðääí ãí è áí ðüáû ñ 1-à-ñeëüñðâáí í ûì è í ðaanóöi eáí èýj è, òâë è äëëy ðâøáí èý í ðääí ãûõ è óí ðâææáí - + ãññëöö í ðí áéæí êí í ðääéí ãöëë è áçâæí iñðâéñðâéý í ðääí ãâáí è í iññëöë ñ ãððâæ- í è í ðääí ï ððâí èðâæüñ ûì è í ðääí ãí è.

Í ðáðaóóí ðáæðaái èá í ànneëüñòðaái ííé í ðáññööí í íñòðe áûññööí áðaò á èá-+áññöå
çàää+è, í íæéæðaúáé ðáðaái èþ í ðáðeòðe+áññéè íà éðaæðaái í àí ðáðaæðaái èè ááý-
ðaæðaái íñòðe í ðí éðoðaðoððu ÐÀ. Á í ànñòí ýùñáá áðaí ý á Ððl áí èè í àí á-+áññöñy
ðaí ááí öðey óññeëáí èý í ðáðaí çáùñðeði íé ðí èè í ðí éðoðaðoððu è, mí í ðáðaðoðaái íí,
ðáðaæðe+áí èá áá áéðaæðaá áæðaí í ðáðaæðaái èý í ðáññööí èáí èé áí íáùñáá è í à-
nneëüñòðaái íñòðe. Óðæ, áíññòðaí áæðeááý í áðoðaái íñáá ííññéðe+áññ-
éèá, ðóðaðaí áñáá, èí ðóùññðaái íñáá è äðoðaæða í ðáðaða æþðaæða, í ðí éðoðaðoðða ðaí ñá-
í ñáá mí í ñáññðaða ñeááéðaái èþ áæðeññðaæðy óññeí áæðe í ááæðaái í ðeþyði íñáá ðí ð-
í ððl ááí èý èè+íñòðe, óññðaðaí áí èþ éí ðáðaði íñòðe æðeçí áí íñó ñeððaðeé è í àæ-
ðe+íñòði íñó ðóí èí ðeþeðða ñáá.

Äëý i ðäääöi ðääæäáí èý ðääöëäéáí íé i ðänööi ííñòðe äääæííá cí àð-áí èä èí ääo i ðí éoðí ðñèéé íääçí ð çà çäéí ííñöüþ á ääyöäëüí íñòðe ääí èí èñöðäöéé íðääííá è ó-ðääæäáí èé, èñí i íéí ýþùëð íäéäçáí èá è íäçí à-áíí ûá ñóäíí i à-ðû i ðéíí óäéöðäéüí íáí ðäðåéöðäð, i åñò ní ääðæäí èý çäééþ-áí í ûó i íä ñöðäæó, à òäéæä çà èñí i íéí áí èáí ní i ðäðåñöðäþùëí è íäðäçääéáí èýí è íðääííá i íéèöðe çäéí ííäðäëüñòðá íá ääí èí èñöðäðéäíí ií áäçí ðä çà i íðäääéáíí û-í è éäðäðäí ðéýí è èéö, i ñäí áí æäéäí í ûó èc i åñò èéðäøí èý i ñäí áí äü.

¹ Ñi.: Äððøáí eí Í.Ö. Ñeñðóáí a í að óáí eí áí i-íðaáí áí áí áíçääneñoðeý i ðaáí i áí óððaí i éð aáæ iá i ðaáñðoí i í nñöù // Ðòðóáû Áðëäáàí eé Í ÁÁ Ðò. Í .., 1996. N. 16-25.

Âlææí î à çí à÷áí èà â ääýòåæüí î ñòè i ðî êóðåòòðû, í àï ðåâææáí î é í à i ðå-
äöí ðåææái èà í àñèëüñòååí î ûõ i ðåñòöi éäí èé, i ðèææåòñy ðåêææá ö÷åñòëþ
i îñëääí áé â ðåññi î ðåðåí èè m i ðåâòñòåòþùèo óåí eï åí ûõ ääé â ñóää. Òåé, â
i ðî öåññå ñóääååí î åí ðåçåèðåòåéüñòåå i ðî êóðî ð åûýäéýåò i ðè÷éí û è ôñëí-
åéý, m i îñi áñòåòþùèå m i ðåðøåí èþ ääí î ûõ i ðåñòöi éäí èé; i öåí èåååò î åñ-
í åååí î ñòü, i îéí ïðó, çåéí îñi ñòü i ðåâåöi ðåææåéüí ûõ i áð, i ðèí ýòü ñòé
ñòåæè i ðåâåååðèåéüí îñi ðåññëääí ååí èý; i ñòùåñòåéýåò i åäçí ð çå çåéí i-
iñi ñòüþ i ðèì åí åí èý ñóäi î i áð i åéåçåí èý, eï ði ðûå, å ñâi þ i÷åðåäü, ðåêææá
èi áþò i ðåñòöi ðåææåéüí î å çí à÷áí èà è ð.ä. Òåéå à æå çí à÷áí èà è i ååò îååè-
í èååéüí åý ðå÷ü i ðî êóðî ðå, å eï ði ði é iñi åðåñùååò åí èi åí èå ñóää è åñååò
i ðeñòòñòåòþùèo iñi åñi åñòååí iñi ði iñi åðøåí iñi åí i ðåñòöi éäí èý,
åñéðùåååò ååí i ðè÷éí û è ôñëí åéý.

Êðî i à ði åí, i à i ðî êóðåòòðô åí çéååååòñy êí i ðåææí åöèý ääýòåæüí î ñòè
åñååò i ðåâå i ðåðåí èååéüí ûõ i ðåâååí î iñi åñòüþ, åééþ÷åý åå
i ðåñòöi ðåææái èà. Ääýòåæüí î ñòü i ðî êóðåòòðû, å eï åí å÷iñi ñ÷åòå, m iñi åñò-
ååò åí m i ðåðåí èþ iñi åéååí èý è åí èæé iñi ûõ eëò å åööå i ðåâååñòü i ðèí öè-
iñi å è ðåâååí ååí èé çåéí iñi ñòü, å ðåêææå ði ði èði ååí èþ ååææåéüí iñi åí iñi i-
øåí èý è þðèææ÷åñéè iñi ði à è i ðî ðåâååñòå, ÷òi, å ñâi þ i÷åðåäü, å ñâi åéæ
èi ååò åí èüøi å i ðåñòöi ðåææåéüí iñi å çí à÷áí èà.

Åñåå åé åäýòåæüí î ñòüþ i ðåâååí ðåææái èþ iñi åñèëüñòååí iñi
i ðåñòöi éäí èé ðåé èé è i ði å ñi åñòåòþò ñóäü. I ðåâååí ðåææåéüí ûé ýò-
ðåææåò åäýòåæüí î ñòè iñi åñèääí èò i ðåææå åñåååñi ñâýçåí iñi åñi iñi åéà èò iñi
iñi åí åéçåå÷å - iñi ñòùåñòåéäåí èà i ðåâååñòäéý. Å ååí iñi åñååååò
iñi å÷åðéí òòü iñi åí å çí à÷áí èà åéåñi iñi ñòè ñóääååí iñi å ðåçåèðåòåéüñòåå, ðåææ-
çåòéý i ðåâå iñi ååååò åñi ååðåí åí iñi åñååñååí èà ði åå è ðåçóëüðåðåí å ñóääå-
åñi ñòü i ði ñóññi å, i ðéææåèåþùèo åí èi åí èå iñi åéååí èý. I ðè÷åí, i à iñi
åçåéýå, öåí ðå ðýææñòè iñi ði åòèå å ååí iñi ñëò÷åå åí èææå åñòü iñi å iñi
iñi åñòé iñi ûõ ååðåéýö m i ñóääååí èý iñi åñèëüñòååí iñi åí i ðåñòöi éäí èý, å i à ååí
i ðè÷éí åò, ôñëí åéýö, å ðåêææå i åéñi iñi åéçåí ååí iñi å ñi åçé iñi ñòýö i ðåâååí-
ðåææái èý.

Êðî i à ði åí, åñi iñy m i ðåâååææååñé i ðèéååí å ð iñi ååéåà iñi åñèëüñòååí-
åñi ñòü i ðåñòöi éäí èýö, ñóä iñi åñi å÷éåååò iñi åñóþ è m i åöèæüí iñi å ðåâååí öèþ,
ò.å. åí iñi ñòü åñi é åééåå å i ðåâååí ðåææái èå ðåöèææå. Ñi ðåâååææéåñi ñòü æå
ñóääååí ñòü ðåçåí èé iñi å ðåææååí åñéè, åñi åéí ñi è ðåðååñi åñi ååéåà iñi å ðèéååí åé
iñi åñéòåå å ñi åñi åñòåå åñòü öñòðåí åí èþ èé è iñi å ðåææååí åé åé å ñi å

Âàéèéà ðí ëü ñöää à í ðääööí ðääæääí èë èññëääöàí ûö i ðänööí ëäí èë ðäe-
æá à ñeo-äyö ðääëëçäöëë 1í ðí óäí ëí áí 1äí çäéí 1í ääöäëüööää ï òäê í àçü-
äääàí 1é ääí éí 1é i ðäääàí öëäé. Ä ÷+äñööí 1ñöë, i ðël áí yy 1äéçäáí èä çä o ðäöí çö
óäééñööääí 1é èëëë i ðë+ëí áí èë ðyäxéëí 1äí ðääää çäí ðí äüþ, ñöää, 1äññí 1í áí 1í,
ñí 1ññí áñööääöà ì ðääööí ðääæääí èëþ 1áñðääí áí 1í áí èäá 1í ãñí ûö i ðänööí ëäí èë,
éí ðí ðñäà 1í 1äéë áû áûööñí ñí ãäðöäí û à ñeo-+àä ðääëëü 1äí èññí 1í èë áí èë çäí óäe-
äääàí èë è 1ááùäí èë ðäññí ðääëëöüñí.

Ñóùñâññôåòþò ðàéèáà 1 ðâåáí 1 ñðâáí èòåëüí ûá 1 ðâåáí û, 1 ðâåäöí ðâåèåðâëüí ay
ääýòåëüí 1 ñòü êî ôí ðûõ, à ñí 1 ñðâåñòòåèé ñ èò êî í i åòåí öèåé, èí ååò áí eåá óç-
êéé ñðâåðåðåð. Ñðâæé 1 èò ã ååéá 1 ðâåäöí ðâæäåí èý 1 åñéëüñòååí 1 ûó 1 ðâñòöí -
ééí èéé 1 áí åôñï äèí 1 1ññ áí 1 iñä+åðéí óóú ðîl èü 1 ðâåáí 1 á ïñòéöè. 1 ïñéåáí èá,
èåéé 1 áí 1 èç ååæí áéøëò çååí üüåñ ñèñòåì 1 ù 1 ðâåáí 1 ñðâí û, ó-åññôåòþò ã ðâåáí ðâ-
í 1 ñí ååðøåí ñòååí ååí èþ çåéé 1 1 ååòåëüñòåå 1 1 ðâåäöí ðâæäåí èéé 1 ðâñòöí 1 1 ñòé
è 1 áññï å+éååþò 1 ååí åçí 1 ðâåéëçåòèé 1 ðâåáí åñò ãéòí 1 è èññ 1 1 éí èòåëüí ûó
åí èóí 1 áí ôí 1 1 1 óåí èí áí ûí 1 ååéèá . Á èò åååáí èá 1 åðååäåí à óåí èí áí 1 -èññ 1 1
éí èòåëüí ay ñèñòåì à, ååäöñùèí 1 áí 1 ðâåéëåí èáí 1 ðâçåèòèý êî ôí ðîé yåéyåòñý
1 ðéåååååí èá áá 1 ñí 1 ñðâññòååðåð 1 1 åæåóí åðí 1 áí 1 -1 ðâåáí åñùí è ñòåí ååðòåí è è
1 ðâåéëèáí è 1 áðåùåí èý 1 1 ñòåæäåí 1 ûí è, à òåéèáà 1 1 1 ûí õåí èí áí ûí , óåí -
éí áí 1 1 -èññ 1 ñðâññòååéüí ûí è óåí èí áí 1 -èññ 1 1 éí èòåëüí ûí çåéé 1 1 ååòåëüñòååí 1
þÀ.

Ðàcgðááí ðéà è íðí áéàí èñí ðàáéáí èý á i ñáñòàò èéøráí èý ñááí áí ðú èéö, íñóæäáí í ûö çà íåñéëñòåáí í ûá í ðáñòöí éáí èý, í ðáäñòåâéýàò áí èüøöþ ñéí æí í ñöù èí áí í í á ñéeo ñí áöèöèéè ñiaí í áí í áúáéòå áí çääéñòåèý. Í í ýò - í ñéaaðóå í áðåðeou áí eí áí eá í áí áðí áéí í ñöù í í ááí ðí áéè ñí áöèaeüí ûö ðí ðí è í áòí áí á áí ñí èòåðåéëü í é ðááí ðú ñ óéacáí í ûí è èéòåí è, à òåéæá í ðí ðééåéöèéè áí ðéí áµåñòåáí í ûö áäéñòåéè ñí èö ñòí ðí í û á i ñééí åí ðáñåá-

í eý 1 áéàcái eý 1 á ãñðåõ èèþðáí eý ñâí áâ ãú. N yóí é öäéëþ 1 óáéí 1 ðùñðåðæüí 1 è ðàçí 1 ñòí ðí 1 á èçö÷+àðü èõ 1 èéðí ñðåäó á èñí ðàâèðåëüí ûõ ó÷-ðàæääí èýõ, áçäèì 1 ñòí 1 ðøáí eý äðóá ñ äðóñí 1 è n áäí eí èñòðåöèáé, 1 ñí 1 áí ûâ ñí öèäëüí 1 - 1 ñèõí 1 èí áé+áññéá 1 ðí öäññû, èí áþñðéá 1 ãñð 1 á 1 áçâáí 1 ûõ ó÷-ðàæääí èýõ.

Â çàéêþ÷áí èá ñíéäóáò 1òì àòèöü, +òí 1 1 1 ãí éáòí èé 1 1 ûò áí ðüáú ñ i ðañ-
ðóí 1 1 ñòþþ áí 1 áúà è ñ 1 áñëëüñòåáí 1 ûì è i ðanòíí éáí èýì è, á 1 ñí ááí 1 1 ñòè,
1 1 èáçæ. +òí 1 è 1 äéí 1 ðääí áí ñóáàðñòåáí 1 1 é åéëñòè. 1 è 1 áí 1 ðääöí ðääè-

ðáæüü í 1 à í áððí í ðèþyðeá 1 à í 1 áóð áðñðö=ü 1 êí 1 ð-àððáæüü 1 áð òíð áðð, áñðëé í 1 á áóð 1 í èðððöñý 1 à í ñàì 1 á ðøððí êí à ñí ñáéññðâéá 1 áùðñðâáí 1 ñòð. Á áððáéá áí ðð-áú ñ í ððñðóóí 1 ñòðþþ í á ñí 1 ñí áí û ñûððàðü çí á-+èððáæüü óþ ðð í ëü ðí ëüéí 1 áí è õðí ëí áí ûð çáéññ 1 û, èáéèéí è áú ñòððí áðí è è áññáí áúð í þþùðí è 1 í è 1 è áúðéé. È, èáé ñí ððáððáééðáí 1 ðí á-+áðð í í yóti ñ 1 í ñáí áó Æ.Ó. Óñ áí ãñýí, í ðð ááçððáç-éé-+éé 1 áùðñðâáí 1 ñòð, í ðð í áðññí 1 éí áí èé èéé 1 áí 1 éí 1 ñí ñí 1 éí áí èé èé þþü-í è ññáí èð ðððæááí ñééð 1 áýçáí 1 ñòðáé ááññðééðáé è í áýðððâéððéáí 1 ñòð ñí 1 í ý-í ñóðñ ñáéññ 1 í á 1 ðí ýäýñý ñí ñáéññ 1 ñòðþþ.¹

Â öäëîì, ïäí àéî, ïî æíî êí îñòàøëðí âàòü Ôàéè, ÷òî ðàçâåñ ñèñòàì û õ÷àñòëÿ 1âùñòåâàí îñòè ã äæéà áî ðûáú ñ ïðàñòóï íîñòüþ ñòùñòåâàí îñòè

¹ Nii.: Oi-ai-an-yi Ä.O. Nii-a-o-n-e-i-a o-a-i-e-i-a-i-a i-dä-a-i. x-a-n-o-u i-a-u-a-y (ia a-di. yç.). Ä-dä-a-i, 1971. N. 149.

ëíæíèëí ïíëíæáíèá â ñôåðå íðåäöíðåæääíèý íðåñòöíëáíèé è íàñèëüñòååí-
íûõ â ðíì ÷èñëá. È íá ñëó÷æíí, ÷ðí óæá â ííâûõ óñéíâèýõ âíçíèéëá íá-
íáðíæíèëí ïñòù âíññòåííâæáíèý ääýðæëüí ïñòè ÁÍ Á, ÍÍÍ, ñíâåðí ã íðí ðe-
ëæåðèëé è íðåâííàðóøáíèé ððóäíâûõ êíèéæåðèåâíâ è åððåæõ ñíöèåëüíûõ
ëíñòèòðòíâ äëý ïñóùåñòåæáíèý íðåäöíðåæëüííé ääýðæëüí ïñòè â 1òíí-
øáíèé íðåâííàðóøèåæé âííáùá è èëõ, ñíâåðøåþñùèõ íàñèëüñòååííûå
íðåñòöíëáíèý â ÷àñòí ïñòè.

Ñëäåíâåðåæüíí, íí ìíàí òííáíèþ, âíçðíæääíèá õ÷àñòëý íáùåñòååí-
íûõ íðåâíâçæöèé è ðíì ðíì ðíì ìâíèé â ääýðæëüí ïñòè íí íðåäöíðåæääíèþ
íðåñòöíí ïñòè íà ïñííâå ñíâåðøåíñðåâíâæíèý êííöäíðèé íðåâíâíâíðåæëé-
ðíâæíèý è ðåñòðñííâíâíâæíèý íà ïñâñíâíýðíèé ääíü ýâëýàðñý íàñòíý-
ðåæüíí è íâíâðíâðí ïñòüþ. Ðàçóíâåðñý, â ääíííñí ñëó÷àâðå÷ü ðääð íàíâ-
ðòäíè÷åñêíí ëííïèðíâæíèé íðíøëíâí, àí ðíì, ÷ðíâû ñíâåðæäíèá, ðíì û è
íâðíâû ääýðæëüí ïñòè óêæçâííûõ ñóáúâæöíâíðüáû ñ íðåâííàðóøáíèýí è
ñííðåâðñòåâæéé ííâûõ ýéíííì è÷åñêéí, ñíöèåëüíûì è íðåâíâûì ðääðèëýí
âðíïýíñéíâíâíâæéé.

Sergey Arakelyan
Chair of Criminal Law, YSU
Candidate of Law Sciences, Docent

THE MAIN DIRECTIONS OF THE STRUGGLE AGAINST THE VIOLENT CRIMES IN THE REPUBLIC OF ARMENIA

The main directions of the general (public-social) and special (criminological) measures of the prevention of the violent crimes in the Republic of Armenia are discussed in this article.

In particular author emphasizes the economical, social, political, organizational, educational, cultural, ideological and legal measures of the public-social prevention of the violent crimes in the Republic of Armenia, directed to the improvement of the material conditions of life, rising of the awareness, cultural and educational level of the population of the RA. The main goal of these measures, as author mentioned, is creation of economical, ideological, spiritual and other preconditions for effective struggle with the factors contributing to violent crimes. For example: measures, directed to the removal of social polarization of society, strengthening of family ties, restriction of unemployment and forced migration etc.

Besides, author emphasizes the following measures of special (criminological) prevention of violent crimes in the RA: increasing of efficiency of the activities of law-enforcement agencies, strengthening of the fight against less dangerous offenses, and expansion of the relations with public. In particular, as author mentioned, the considerable preventative potential in these fields have agencies of local inspectors and protection of public order of the Police of the Republic of Armenia, and non-governmental organizations.